

Turul kaubeldavad fondid (inglise keeles *Exchange Traded Fund* ehk ETF).

ETF-id toimivad samal põhimõttel tavaliste fondidega, mille puhul investor usaldab oma raha fondivalitseja kätte ja saab vastu fondiosakuid. ETF-ide tootlus on seotud alusvara liikumisega, kusjuures alusvara võib fond soetada füüsiliselt või peegeldada investori jaoks nõ sünteetiliselt (tavaliselt *swap*-tehingu kaudu). ETF-i alusvaraks võib olla konkreetne indeks, sektor, konkreetset aktsiad, võlakirjad, derivatiivid vms. Kuigi üldjuhul on ETF-id passiivselt juhitud (fondi tootlus peegeldab konkreetse alusvara tootlust ning alusvara ei muutu), siis leidub ka ETF-e, mille investeeeringuid aktiivselt hallatakse ning mille alusvara koosseis ajas muutub.

Samuti tuntakse ETF-e, mis võimendavad alusvara liikumist näiteks 2 või 3 korda (inglise keeles *leveraged ETF*), mis liiguvad alusvarale vastassuunas (inglise keeles *inverse ETF*) ja mis võivad omakorda olla võimendatud (inglise keeles *leveraged-inverse ETF*) või mille alusvaraks on teised ETF-id. Võimendatud ja alusvarale vastassuunas liikuvad ETF-id pakuvad vastavat tootlust üldjuhul väga lühikese aja, näiteks ühe päeva jooksul. Täpsemat teavet lubatud tootluse ajaperioodi kohta leiab ETF-i dokumentatsioonist.

ETF-id on võetud kauplemisele reguleeritud väärtpaberiturul või mitmepoolses kauplemissüsteemis ning nendega saab kaubelda nagu tavaliste kaubeldavate aktsiatega. ETF võib igapäevaselt emitteerida ja lunastada oma osakuid, kuid osakute märkimis- ja lunastusavaldusi saavad üldjuhul esitada vaid kutselised turuosalised, kes on sõlminud ETF-i emitendiga vastava lepingu. Tavainvestor saab osakuid omandada ja võõrandada turul, andes ostu- või müügikorraldusi.

ETF-id kauplevad turul üldjuhul oma puhasväärtusega (inglise keeles *net asset value* ehk NAV) sarnasel tasemel, kuid sellel tasemel kauplemine ei ole otseselt tagatud. Seega on perioode, kui ETF kaupleb üleval- või allpool oma NAV-i. ETF-i NAV-i kujunemise jälgimine võib olla investori jaoks keerulisem, kui ETF-i alusvaraks on keerulised, turul mittekaubeldavad või vähelikviidsed instrumendid. Sõltuvalt ETF-i alusvarast ja tingimustest, võib ETF teha regulaarseid väljamakseid (näiteks maksta välja alusvaralt saadud dividende või intresse).

Enne ETF-i investeerimist tuleb investoril põhjalikult tutvuda ETF-i prospekti ja muude ETF-i puudutavate dokumentidega. ETF-i emitent võib küsida haldustasu, mis üldjuhul võetakse otse ETF-i varadest ja seda investor eraldi tasuma ei pea.

Sõltumata alusvarast ja selle likviidsusest, võib teatud olukordades ETF muutuda vähelikviidseks, ning ETF-i osakute omandamine, võõrandamine ja lunastamine võib olla raskendatud või võimatu (või on raskendatud või võimatu ETF-i omandada, võõrandada või lunastada NAV-iga lähedasel hinnatasemel). ETF-i osaku võõrandamise võimalus järsu turulanguse olukorras ei ole tagatud ning investoril ei pruugi olla võimalik oma investeeeringust väljuda.

ETF-idega seonduvad tavapärased väärtpaberitesse investeerimisega seotud riskid, millele lisanduvad tootespetsiifilised riskid, mis sõltuvad eelkõige ETF-i liigist ja alusvarast. Teatud ETF-id võivad olla keeruliselt struktureeritud ja väheteadlikule investorile seetõttu sobimatud. Näiteks võimendusega ETF-id ja alusvarale vastassuunas liikuvad ETF-id ja muud keerulisi instrumende (*swap*'e, futuure) sisaldavad ETF-id on riskantsemad - nende likviidsus võib järsu turulanguse situatsioonis olla halvem, nende oodatav tootlus ei pruugi realiseeruda (või realiseerub lühikese aja jooksul), *swap*-tehingute kasutamine võib investorile tuua kaasa tehingu vastaspoole riski. Konkreetse ETF-i riskide kohta saab teavet ETF-i prospektist ja muudest ETF-i puudutavatest dokumentidest.